

CRTA:

РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ МЕДИЈЕ
ТРГ НИКОЛЕ ПАШИЋА 5
БЕОГРАД

Република Србија Регулаторно тело за електронске медије Београд
Број: <u>0040/2024</u>
Датум: <u>24. 06. 2024</u>

На основу члана 38. став 1. Закона о електронским медијима, надлежном Регулаторном телу за електронске медије подносим

Пријаву

Против:

Пружаоца медијске услуге: РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА ПАНЧЕВО д.о.о., Панчево

Назив медијске услуге (скраћено): ТВ Панчево

Седиште и адреса: Николе Ђурковића 1, Панчево

Због:

- Повреде обавеза у односу на изборну кампању;
- Повреде забране говора мржње;
- Повреде достојанства и права на аутентичност лица на која се односи информација;
- Повреде прописа којима се обезбеђује право на истинито, објективно, потпуно и благовремено информисање.

Образложење:

Током изборне кампање за изборе расписане за 2. јун 2024. године, у телевизијском програму који пружалац медијске услуге РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА ПАНЧЕВО д.о.о., Панчево емитује под скраћеним идентификационим знаком ТВ Панчево, током информативне емисије „Информер колегијум“ дана 22. маја 2024. године, од 14:23 часова, приказан је садржај у којем је изразито су негативној критици, омаловажавању и говору мржње изврнути представници опозиционих политичких субјеката.

Спорни садржај започео је најавом водитеља Петра Поповића: **Хајде да погледамо један прилог, како поједини из опозиције говоре о свему што се дешавао на територији Сребренице и какав би они став заузели да се они нешто питају. А не питају се.**

Након најаве водитеља, приказан је видео под називом „ОПОЗИЦИЈА БИРА ГЕНОЦИД“, у којем се смењују следећи натписи и изјаве:

ЗНАЈУ ДА ВУЧИЋ НИКАДА НЕЋЕ ПРЕСТАТИ ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ ЊИХОВЕ НАМЕРЕ ДА СРБЕ ПРОГЛАСЕ ЗА ГЕНОЦИДАН НАРОД. ЗАТО ГА НАПАДАЈУ, ПРЕТЕ МУ И РАДЕ СВЕ ДА ГА УКЛОНЕ И ДОВЕДУ ДРУГЕ НА ВЛАСТ.

Објава Наташе Кандић са друштвене мреже X „Биће и друге власти у Србији која ће се стидети ове која се „бори“ против спомен дана на жртве геноцида у Сребреници“

ЕМИР СУЉАГИЋ ЈЕ ДИРЕКТОР ЦЕНТРА У ПОТОЧАРИМА И ХИСТЕРИЧНИ МРЗИТЕЉ СВЕГА СРПСКОГ

Суљагић (исечци изјаве дате за ТВ Хајат): „Србија је извршила геноцид у Босни и Херцеговини и платила га штампаним новцем. Само српски националисти, само четници нису мрднули из '95. Србија је данас једино друштво у бившој Југославији које је још увијек акутно у деведесетим. Мрднули се нису.“

Објава Суљагића на друштвеној мрежи: Добрица Веселиновић, један од вођа опозиције у Србији, дошао је данас у Поточаре. Искрено, без задњих намјера, без пуно политике. Погледао

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crta.rs

PIB: 102211181 ● Matični broj: 17414054

CRTA:

поставке, причао са нашим људима, одао почаст жртвама. Дијалог у региону је могућ, овакви људи помјерају границе. Хвала му.“

ДОБРИЦА ВЕСЕЛИНОВИЋ, КАНДИДАТ КОАЛИЦИЈЕ „БИРАМ“ ЗА ГРАДОНАЧЕЛНИКА БЕОГРАДА

Веселиновић (исечци из интервјуа за телевизију N1 од 11. јула 2023): Ја сам хтео да на једном људском нивоу посетим првенствено Меморијални центар и да, са људима који тамо предано раде на култури сећања и на једној стварно изузетној поставци и свему ономе што тај центар чува, прођем кроз тај страхан догађај, тај геноцид који се десио. И да пошаљемо једну поруку да ми, као једна нова генерација, и активиста и политичара, и просто људи који желе да живе у овом региону, морамо да сарађујемо, морамо да разговарамо и морамо да назовемо ствари правим именом. Увек је то сада да ли је геноцид или није геноцид, ја га називам геноцидом.“

ПАВЛЕ ГРБОВИЋ, ЈЕДАН ОД ЛИДЕРА КОАЛИЦИЈЕ „БИРАМ“

Грбовић (исечак са конференције за штампу): Мало ми је непрецизно кад неко пита да ли се у Сребреници десио геноцид, као да је била у питању поплава, или нека временска непогода па се она дешава. Не, такви злочини се извршавају. Имамо нешто што је правна чињеница, што је утврђено различитим пресудама и Међународног суда правде и пресудама према одређеним појединцима који су за то осуђени, и имамо нешто што је политичка чињеница. Нама је потребна суштинска промена начина функционисања наших друштава, а то не може да се уради без промене политичких елита које имају и политичку снагу и политичку вољу да и на крају крајева визију и храброст да такве ствари ураде.“

Приказ фотографије лидера коалиције Бирам борбу уз натпис „ОНИ БИ ПРИЗНАЛИ ДА СМО ГЕНОЦИДАН НАРОД!“

Након приказивања спота, водитељ Петар Поповић наводи: Имали сте прилику да чујете Павла Грбовића, Добрицу Веселиновића, Наташу кандић и њима сличне. Морамо да напоменемо грађанима, ови људи који предводе коалицију „Бирам борбу“ на београдским изборима, изборима у Новом Саду и тако даље, претендују да буду на највишим државним функцијама. И лепо је рекао градоначелник Шапић, ови избори у Београду нису само избори у једном граду, главном граду у земљи. То су избори на којима се бира да ли ћемо имати српског градоначелника, или ћемо имати неког проевропског. И тако је у свим местима у Србији. Али, невероватно је како неко може да, претендујући на све те највише државне функције, шурујући са западним амбасадама, дође до тог нивоа да овако отворено се залаже на неке ставове који су тотално против националних интереса своје земље.

(Покривалица: Фотографије Наташе Кандић, Павла Грбовића и Добрице Веселиновића уз натпис: „БИРАЈУ ГЕНОЦИД! Погледајте како лидери коалиције „Бирам“ јавно поручују: Ако дођемо на власт, признаћемо да су Срби геноцидни!“)

Сматрам да је, приказујући спорни садржај, пружалац медијске услуге прекршио низ одредаба Закона о електронским медијима ближе уређеним Правилником о заштити људских права у области пружања медијских услуга и Правилником о начину извршавања обавеза пружалаца медијске услуге током изборне кампање.

1) Повреда забране говора мржње

Одредбом члана 71. Закона о електронским медијима забрањено је приказивање говора мржње, док је чланом 27. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга прописано да пружалац медијске услуге не сме објавити програмски садржај који садржи информације којима се подстиче, на отворен или прикривен начин, дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њихових стварних или претпостављених личних својстава (између осталог, националне припадности, језика, верских и политичких убеђења,

CRTA:

чланства у политичким организацијама) (став 1.) као и да пружалац медијске услуге не сме објавити садржаје којим се дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица из става 1. овог члана величају, оправдавају или им се умањује значај (став 2.).

Означавајући Добрицу Веселиновића и Павла Грбовића као лица која припадају групацији која „шурује са западним амбасадама“, ко се „отворено залаже за ставове који су тотално против националних интереса своје земље“, као припаднике опозиције која „бира геноцид“, као лица која се у прилогу повезује са лицем које ПМУ означава као „хистеричног мрзитеља свега српског“, пружалац медијске услуге подстиче дискриминацију, мржњу па чак и насиље против тих лица због њихових политичких убеђења, чиме повређује забрану говора мржње прописану чланом 71. Закона о електронским медијима и чланом 27. став 1. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга. Такође, садржај је приказан на начин на који се умањује значај злочина геноцида учињеног у Сребреници, чиме је пружалац медијске услуге прекршио и став 2. члана 27. истог Правилника.

2) Повреда права на достојанство личности и права на аутентичност

Чланом 70. став 1. Закона о електронским медијима, ближе уређено чланом 26. став 1. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга, предвиђено је да је пружалац медијске услуге дужан да поштује достојанство личности (част, углед или пијетет).

Истом одредбом Правилника предвиђена је и обавеза поштовања права на аутентичност лица на које се односи информација коју објављује. Чињеница да лица о којима је извештавано изјашњавају о томе да је у Сребреници учињен геноцид, како је потврђено и пресудама Међународног суда правде и Међународног кривичног суда за бившу Југославију, стављена је у контекст који наводи на закључак да су ове личности особе које мрзе сопствену државу и сопствени народ. Околност да је Добрица Веселиновић посетио Меморијални центар у Поточарима поводом обележавања годишњице извршења геноцида представљена је на начин да је он то учинио зато што ради против интереса Србије („невероватно је како неко може да, претендујући на све те највише државне функције, шурујући са западним амбасадама, дође до тог нивоа да овако отворено се залаже на неке ставове који су тотално против националних интереса своје земље.“).

Лица о којима је извештавано стављена су у негативну, чак инкриминишућу конотацију, као особе које се „отворено залажу за ставове који су против интереса Србије“ и које желе да уклоне председника Вучића, а све то само због тога што су износили своје политичке ставове који се не поклапају са наративом који месецима уназад гради пружалац медијске услуге. Придодавањем лицима особина које не произлазе из њихових изјава и поступака, пружалац медијске услуге поступао је противно својој дужности поштовања права на аутентичност лица на које се односи информација коју објављује.

3) Повреда обавезе обезбеђивања слободног, истинитог, објективног, потпуног и благовременог информисања и обавезе обезбеђивања разноврсности информативног садржаја

Одредбама члана 61. став 1. Закона о електронским медијима прописано је да је пружалац медијске услуге, у односу на свој програмски садржај, у складу са својом програмском концепцијом, дужан да, између осталог, обезбеди слободно, истинито, објективно, потпуно и благовремено информисање (тачка 1) као и да обезбеди разноврсност садржаја у погледу могућности слободног изражавања, политичког и критичког мишљења, као и у оквиру врсте и карактера програма (тачка 4).

Одредбама члана 5. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга предвиђено је да је пружалац медијске услуге дужан да обезбеди истинитост и потпуност информација, односно веродостојност и потпуност идеја и мишљења које објављује, а посебно

CRTA:

у вестима и програмима актуелности (став 1.); да је дужан да информисе кориснике медијских услуга на основу чињеница добијених из већег броја различитих извора, односно да у оквиру свог информативног програма обезбеди разноликост гледишта, мишљења и питања о којима се јавно расправља (став 2.) Пружалац медијске услуге је дужан да, са пажњом примереном околностима и у складу са правилима новинарске струке, пре објављивања одређене информације која садржи податке о личности, догађају или појави провери њено порекло, истинитост и потпуност (став 3.)

Чланом 7. Правилника уређена је објективност информисања, па се предвиђа да је Приликом информисања јавности пружалац медијске услуге дужан да обезбеди објективност у свом информисању која је примерена природи информације, области друштвеног живота на који се она односи и природи програмског садржаја у којој се информација објављује (став 1.); предвиђено је да пружалац медијске услуге може у складу са својим уређивачким концептом коментарисати објављену информацију, идеју или мишљење (став 2.), те је одређено да је пружалац медијске услуге је дужан да чињенично извештавање јасно одвоји од мишљења или коментара, да се стара да лично уверење уредника или новинара не утиче дискриминаторски на избор теме и начин њеног представљања, да не објављује коментаре увредљиве природе, као и да се суздржи од манипулисања изјавама, саопштењима, фотографијама и другим садржајима у циљу измене њиховог основног смисла (став 3.)

Такође, чланом 8. став 1. Правилника о заштити људских права предвиђено је да ако се у програму објављује информација у вези са којом одређено лице има оправдан интерес да се изјасни, а нарочито ако се износе наводи о нестручности, неморалном или незаконитом поступању или је реч о расправи која укључује сукоб мишљења или ставова, пружалац медијске услуге је дужан да пружи могућност том лицу да одговори на објављену информацију, односно да учествује у расправи на равноправан начин. Ставом 2. истог члана предвиђено је да нарочито није дозвољено приказивање једностраних напада на лице, нити вођење дуготрајних или понављаних кампања у вези са појединим лицем без релевантних нових података који би оправдали продужено или поновљено извештавање о истој личности, догађају или појави.

Сматрамо да је приказивањем спорног садржаја пружалац медијске услуге неистинито, необјективно и непотпуно информисао грађане, супротно одредбама Закона о електронским медијима и Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга, стварајући потпуно погрешну и нетачну слику о наведеним лицима чије су изјаве приказане, или су представници или кандидати опозиционих политичких странака на изборима који су одржани 2. јуна.

Пружалац медијске услуге је најпре непотпуно и ван контекста емисија из којих је емитовао делове изјава, приказао представнике, лидере и кандидате опозиционих политичких странака, а самим тим и опозиционе политичке странке као неког ко ради супротно интересима Србије. Њихови појединачни ставови о геноциду у Сребреници су извучени из контекста, пренети необјективно и непотпуно, чиме је покушано да се створи њихови ставови у вези са одређеним питањима ставе у контекст који би код гледалаца створио одређени негативан утисак. У прилогу се сугерише да је циљ опозиције да се Срби прикажу као геноцидан народ, за шта пружалац медијске услуге није пружио адекватан чињенични основ. Начин на који је прилог начињен и приказан даје у потпуности негативан тон и специфичан контекст према лицима чији се делови изјава преносе, а који може да пружи гледаоцима погрешан увид и да створи могућу мету увреда и напада, што може да утиче и на угрожавање њихове безбедности.

Пружалац медијске услуге такође није под једнаким техничким и програмским условима лицима која су била извргнута негативној кампањи омогућио да се у складу са Законом и Правилником изјасне о таквим наводима, пруже информације и равноправно учествују у расправи, па је на тај начин створио субјективну, непроверену и неистиниту слику гледаоцима о представницима опозиционих политичких странака и учесницима на предстојећим изборима. Додатно, спорни видео прилог приказан је више пута у програму ПМУ.

CRTA:

Захтеви плурализма, односно разноврсности садржаја постављени чланом 61. став 1. тачка 4) ЗЕМ и чл. 4. и 5. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга налажу пружаоцу медијске услуге управо да приликом обраде тема око којих постоје различити ставови, уважи и омогући комуницирање тих ставова, а све циљу остваривања права на слободно изражавање и подстицаја слободног формирања политичког и критичког мишљења. Пружалац медијске услуге у потпуности је занемарио своју обавезу обезбеђивања плурализма политичких идеја.

4) Повреда обавеза у односу на изборну кампању

Одредбама члана 62. Закона о електронским медијима прописано је да је пружалац медијске услуге дужан да: у току изборне кампање регистрованим политичким странкама, коалицијама и кандидатима обезбеди заступљеност без дискриминације у предизборном програму (став 1. тачка 3); да јасно обележи предизборни програм (став 2.), те да је забрањено је прикривено објављивати предизборни програм у виду информативног, забавног или друге врсте програма (став 3.)

Одредбама члана 5. Правилника о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање, предвиђено је да је пружалац медијске услуге је дужан да приликом информисања о предизборним активностима регистрованим политичким странкама, коалицијама и кандидатима обезбеди заступљеност без дискриминације (став 1.) те да се информисање из става 1. овог члана се односи на целокупан информативни програм, укључујући вести, дневник, редовне и специјалне информативне емисије и сл. и мора бити истинито, објективно, потпуно и благовремено и пружалац медијске услуге је дужан да обезбеди разноврсност садржаја у погледу могућности слободног изражавања, политичког и критичког мишљења, те се на њега примењују одредба члана 61. став 1. тач. 1) и 4) Закона о електронским медијима и одредбе подзаконског акта Регулатора којим се ближе уређује испуњавање обавеза пружалаца медијских услуга у вези са поштовањем права на истинито, потпуно, благовремено и разноврсно информисање.

У конкретном случају, ПМУ је извештавао о учеснику избора, кандидату на проглашеној изборној листи „Бирамо Београд“ и носиоцу те листе, посебно истичући његов статус кандидата. Сматрам да је на описани начин ПМУ прикривено приказивао предизборни програм, да је изразито негативно извештавао о кандидатима са једне изборне листе при чему им није пружио могућност да се изјасне о таквим наводима, да приликом извештавања о предметним лицима и догађајима није применио одредбе члана 61. став 1. тач. 1) и 4) Закона о електронским медијима и одредбе подзаконског акта Регулатора којим се ближе уређује испуњавање обавеза пружалаца медијских услуга у вези са поштовањем права на истинито, потпуно, благовремено и разноврсно информисање, те да је на тај начин дискриминисао кандидата са изборне листе „Бирамо Београд“ и ту изборну листу.

Овом пријавом Регулатору указујем на повреду одредаба чл. 61, 62, 70. и 71. Закона о електронским медијима и одговарајућих одредаба Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга и Правилника о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање.

Истовремено, предлажем да Регулатор утврди да ли је наведени пружалац медијске услуге истовремено повредио и друге обавезе прописане Законом о електронским медијима, Правилником о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање те Правилником о заштити људских права у области пружања медијских услуга а нарочито у односу на забрану вођења поновљених једностраних напада без навођења нових релевантних чињеница и околности.

CRTA:

Из наведених разлога, предлагем да Регулаторно тело за електронске медије изврши увид у програмски садржај приказан на ТВ Панчево 22. маја 2024. године у емисији „Информер колегијум“ од 14.23 часова, те да против РАДИОТЕЛЕВИЗИЈА ПАНЧЕВО д.о.о., Панчево покрене испитни поступак и изрекне меру заштите у складу са Законом о електронским медијима, нарочито водећи рачуна о намери пружаоца медијске услуге да изврши повреду обавеза у вези са изборном кампањом, те на учесталост учињених повреда као и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду, те да подносиоца пријаве и јавност обавести о предузетим радњама и исходу поступка.

Достављањем ове пријаве, Регулатор је обавештен о чињеницама и околностима које указују на повреду закона и других прописа који уређују поступање пружалаца медијских услуга у вези са изборном кампањом, у складу са чланом 36. ст. 1. и 2. Закона о електронским медијима.

У Београду,

Дана 21. 6. 2024. године

Подносилац пријаве

Владана Јараковић
Адреса: Француска 6,
11108 Београд,
Телефон: 011/2400062
Електронска пошта:
vladana.jarakovic@crt.rs

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crt.rs

PIB: 102211181 ● Матични број: 17414054